

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ฝ่ายนิติการ สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลนครปากเกร็ด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ของ

เทศบาลนครปากเกร็ด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายอาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานเกิดแล้วจะมีผลกระทบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาค้นคว้าที่แท้จริงได้ยาก ความเสียหายจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของ การปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลนครปากเกร็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานของรัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริต จากการดำเนินงานตามภารกิจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาล ในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝึกระวัง เพื่อสกัดกั้น มิให้เกิดการทุจริตได้ ดังนั้น เทศบาลนครปากเกร็ดจึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ประเมินความเสี่ยงอาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจ

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรไม่มีจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การมีภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจากการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. ขอบเขตประเมินความเสี่ยง

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๔. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๔.๑ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง (Analyze the risk)

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาสที่จะเกิดตามสี่เหลี่ยม เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่วงสี่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- เขียว** ความเสี่ยงระดับต่ำ ไม่ต้องทำอะไร นอกจากปฏิบัติตามกฎการควบคุมที่มีอยู่
- เหลือง** ความเสี่ยงระดับปานกลาง หากเกิดขึ้นสามารถแก้ไขได้ และยังใช้กฎการควบคุมที่มีอยู่ได้
- ส้ม** ความเสี่ยงระดับสูง มีผลกระทบภายในหน่วยงานเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานหลายคนหรือมีขั้นตอนมาก ยากแก่การควบคุม ไม่สามารถติดตามอย่างใกล้ชิดหรือตลอดเวลา
- แดง** ความเสี่ยงระดับสูงมาก มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน หลายคน หรือมีขั้นตอนมาก ยากแก่การควบคุม ไม่สามารถติดตามอย่างใกล้ชิดหรือตลอดเวลา

๔.๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง/โอกาสที่จะเกิด	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของทางราชการ		√		

๔.๓ เกณฑ์วัดระดับความรุนแรงความเสี่ยงการทุจริต

RISK SCORE					
โอกาสเกิด (L) Likelihood	ผลกระทบ (I) Impact				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
 ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ชื่อโครงการ/กิจกรรม การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ลำดับ	กำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
๑	การอนุมัติ อนุญาตของทางราชการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจสอบเอกสาร และการตรวจสอบหลักฐานประกอบการพิจารณาขออนุมัติ/อนุญาต	สีเหลือง ระดับปานกลาง	๓	สีเหลือง ระดับปานกลาง	มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ ๑. จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ประกอบด้วย หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ในการยื่นคำขอขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ ๒. ปิดประกาศคู่มือสำหรับประชาชนไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอและเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น ๓. จัดทำบันทึกข้อความแจ้งกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน และไม่ใช้อำนาจหน้าที่เป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์จากวิชาชีพ และหากมีผู้ร้องเรียนและพิสูจน์ได้ว่ามีการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ จะต้องถูกดำเนินการลงโทษทางวินัยอย่างเด็ดขาด	ทุกส่วนราชการ

ลำดับ	กำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
						๔. จัดทำป้ายแจ้งประชาสัมพันธ์ผู้มาติดต่อขอให้เจ้าหน้าที่เพื่อขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร ให้งดเว้นการติดต่อขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเขียนแบบแปลนขออนุญาตหรือรับรองแบบแปลนใดๆ ภายในบริเวณสำนักงานเทศบาลซึ่งเป็นสถานที่ราชการ เพื่อป้องกันมิให้เกิดช่องทางการเสนอหรือการเรียกรับผลประโยชน์	

(นายวิชัย บรรดาศักดิ์)
นายกเทศมนตรีนครปากเกร็ด